

ΔΙ/ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΕΙ: ΧΡΗΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η κοινωνιογλωσσολογική αυτή έρευνα αποβλέπει στη διερεύνηση των γλωσσικών χρήσεων και στάσεων δί/πολύγλωσσων φοιτητών/τριών και αποφοίτων ελληνικών ΑΕΙ – των ομιλητών, δηλαδή, εκείνων οι οποίοι χρησιμοποιούν δύο ή περισσότερες γλώσσες στην καθημερινότητά τους, είτε στο οικογενειακό είτε/και στο ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον. Πρώτο βήμα είναι η χαρτογράφηση των ποικίλων διγλωσσων νέων και των γλωσσών τους, με διττό στόχο: (α) τη διερεύνηση της ένταξης και συμμετοχής αυτών των δι/πολύγλωσσων φοιτητών/τριών και αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και (β) τη διερεύνηση της συμβολής και επίδρασης της παρεχόμενης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη χρήση των γλωσσών τους, δεδομένου ότι τα προαναφερθέντα ζητήματα συνιστούν αποφασιστικής σημασίας παράγοντες για την ενεργό ένταξη των ατόμων αυτών στην ελληνόφωνη κοινωνία.

Μεταξύ των φοιτητών/τριών των ελληνικών ακαδημαϊκών ιδρυμάτων συγκαταλέγονται σήμερα νέοι και νέες δεύτερης γενεάς μεταναστών (της δεκαετίας του '90), διγλωσσοί/πολύγλωσσοι οι οποίοι ακολούθησαν ως επί το πλείστον ελληνόφωνη σχολική εκπαίδευση, νέοι και νέες από τη Μουσουλμανική Μειονότητα της Θράκης, καθώς και από την Ελληνορθόδοξη Μειονότητα της Κωνσταντινούπολης οι οποίοι ακολούθησαν διγλωσση μειονοτική εκπαίδευση, παιδιά Ελλήνων μεταναστών ανά τον κόσμο καθώς και νέοι και νέες από αλλόγλωσσες οικογένειες εγκατεστημένες στην Ελλάδα. Όλες αυτές οι ομάδες νέων μπορεί να έχουν την ελληνική είτε ως 1^η, είτε ως 2^η, είτε ως 3^η, είτε και ως 4^η γλώσσα.

Εκτός της ανωτέρω χαρτογράφησης των κοινωνιογλωσσολογικών χαρακτηριστικών των ποικίλων αυτών δί/πολύγλωσσων νέων και των γλωσσών τους, όπως τόποι, τρόποι και χώροι εκμάθησης των γλωσσών αυτών, στάση έναντι των γλωσσών αυτών, τόσο των ιδίων, όσο και του περιβάλλοντός τους, η έρευνα αυτή αποβλέπει και στην αποτύπωση των ταυτοτήτων που διαμορφώνουν οι νέοι αυτοί. Κύριο στόχο συνιστά η διερεύνηση του εάν και σε ποιο βαθμό η φοίτηση σε ελληνόφωνο ακαδημαϊκό ίδρυμα μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο γλωσσικής και κοινωνικής ένταξης στην ελληνική/ελληνόφωνη πραγματικότητα.

Για την καταγραφή, περιγραφή και, στη συνέχεια, ανάλυση των ανωτέρω σημαντικών παραμέτρων που καθορίζουν τη σημερινή δί/πολύγλωσση νέα γενιά Ελλήνων, ακολουθήσαμε τη μεθοδολογία έρευνας μέσω ερωτηματολογίου.

Το ανώνυμο, διαδικτυακά προσβάσιμο ερωτηματολόγιο διακρίνεται σε πέντε κύρια πεδία: (α) περιγραφή του προσωπικού κοινωνιογλωσσολογικού προφίλ των διγλωσσων και της οικογένειάς τους, (β) εξέταση των στάσεων έναντι της διγλωσσίας τους από την παιδική ηλικία έως σήμερα, (γ) καταγραφή δράσεων που προωθούν ή όχι τη διατήρηση της πρώτης γλώσσας, (δ) εξέταση των παραγόντων που καθορίζουν την ταυτότητα του διγλωσσου και (ε) διερεύνηση της φοιτητικής ζωής ως πιθανού κινήτρου διαμόρφωσης συγκεκριμένης γλωσσικής συμπεριφοράς, η οποία θα συμβάλλει στην κοινωνική τους ένταξη.

Οι ερωτήσεις κάθε πεδίου, η τελική διάταξη και διατύπωση των κλειστών, όπως και των ανοιχτών ερωτημάτων βασίζονται στα σχετικά με αυτά τα ζητήματα πορίσματα της διεθνούς βιβλιογραφίας. Το ερωτηματολόγιο έχει αναρτηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Google Forms (<https://forms.gle/WcSQruumyIHbiyjd7>). Η πρώτη φάση της έρευνας διεξήχθη μεταξύ 20^{ης} Δεκεμβρίου 2020 και 31^{ης} Μαΐου 2021.

Μέσω των πορισμάτων της συγκεκριμένης έρευνας προσδοκούμε να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη της *διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας* και συγκεκριμένα του *διαπολιτισμικού γραμματισμού* που εστιάζει σε ένα σύνολο αντιλήψεων, δεξιοτήτων, στάσεων, γλωσσικής επάρκειας, συμμετοχικής συμπεριφοράς και ταυτοτήτων του ατόμου.

Επιχειρείται ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των στοιχείων εκείνων τα οποία οριοθετούν και διαμορφώνουν τον διαπολιτισμικό γραμματισμό των πολύγλωσσων φοιτητών και φοιτητριών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο.

Απώτερο στόχο της έρευνας συνιστά η μελέτη του τρόπου διασύνδεσης γλώσσας και κοινωνικής ταυτότητας δίγλωσσων ή/και πολύγλωσσων ατόμων που φοιτούν σε ελληνικό πανεπιστήμιο, δεδομένου ότι η «κοινωνική ταυτότητα» και η «εθνικότητα» κάθε ανθρώπου κατά ένα μεγάλο μέρος βασίζονται στη γλώσσα και διατηρούνται μέσω αυτής.

Το ερωτηματολόγιο παραμένει ανοιχτό σε όλους τους ενδιαφερόμενους δι/πολυγλώσσους φοιτητές και αποφοίτους ελληνικών πανεπιστημίων.

Ομάδα έργου:

[Ελένη Σελλά](#), Καθηγήτρια του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

[Φρειδερίκη Μπατσαλιά](#), Καθηγήτρια του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

[Αικατερίνη Κιγιτσιόγλου](#), Καθηγήτρια του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ

[Δρ Ευαγγελία Λεζέ](#), διδάσκουσα της ΑΣΠΑΙΤΕ

[Δρ Ρίκα Ρομποπούλου](#), διδάσκουσα του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας ανακοινώθηκαν στο Διεθνές Συνέδριο «6th International Conference ‘Crossroads of Languages and Cultures (CLC6): Plurilingualism, Variation, Spaces of Literacy», September 2 and September 4, 2021 <<https://www.ouc.ac.cy/index.php/en/1942-clc6>>: «Δίγλωσσοι/πολύγλωσσοι φοιτητές/φοιτήτριες και απόφοιτοι ελληνικών πανεπιστημίων: Δεξιότητες, πεδία χρήσης και στάση έναντι της Ελληνικής και των άλλων εν χρήσει γλωσσών», Παρασκευή 3 Σεπτεμβρίου 2021, ώρα 12:30 –13:00 (room C).